

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

Факультет музичного мистецтва

Кафедра фортепіано

КЗВ: «ВИКОНАВСЬКА ПРАКТИКА»

програма навчальної дисципліни

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма – «Фортепіано»

Харків, 2025

УДК 780.616.432.091(073)

В43

Рекомендовано до друку науково-методичною радою ХДАК
(протокол №5 від 29.10.2025 року)

Рецензенти:

- Михайлова О.В. Кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри загального та спеціалізованого фортепіано Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського
- Рижова О. О. Кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри спеціального фортепіано ОНМА ім. А. В. Нежданової

Укладачі:

Степанова Олеся Юріївна, кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри фортепіано
Ніколенко Роксана Вікторівна, доктор філософії (музичне мистецтво), старший викладач кафедри фортепіано

КЗВ: «Виконавська практика» : програма курсу для здобувачів вищої освіти першого (бакалавр.) рівня, спец. 025 «Музичне мистецтво», освітня програма «Фортепіано» / М-во культури та стратег. комунікацій України, Харків держ. акад. культури, Ф-т музичного мистецтва, Каф. фортепіано ; [уклад.: Олеся Степанова, Роксана Ніколенко]. Харків : ХДАК, 2025. 16 с.

Курс за вибором «Виконавська практика» спрямований на формування знань та вмінь, необхідних для успішної професійної реалізації майбутнього фахівця, зокрема у галузі концертно-виконавської діяльності. Дисципліна передбачає набуття та узагальнення здобувачами теоретичних знань зі специфіки виконавської піаністичної діяльності з метою їх подальшого застосування у практичній виконавській творчості майбутніх піаністів-солістів, концертмейстерів, учасників камерних ансамблів, тощо, а також педагогічній діяльності.

УДК 780.616.432.091(073)

© Харківська державна академія культури, 2025
© Степанова О. Ю., 2025
© Ніколенко Р. В., 2025

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 6,0	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Вибіркова
	Спеціальність 025 Музичне мистецтво	
Загальна кількість годин: 180 год.	Освітньо-професійна програма «Фортепіано»	Рік підготовки
		4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних: 5 самостійної роботи здобувача: від 2 до 10	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Семестр
		7-й
		Лекції
		–
		Практичні
		60 год.
		Самостійна робота
		120 год.
		Індивідуальні завдання:
–		
Вид контролю:		
7 семестр - залік		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 60/120 (1/2).

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Курс за вибором «Виконавська практика» має вагоме значення серед вибіркової дисципліни в структурі навчального плану професійної підготовки бакалаврів. Дисципліна «Виконавська практика» спрямована на формування знань та умінь, необхідних для успішної професійної реалізації майбутнього фахівця, зокрема у галузі концертно-виконавської діяльності. Також курс передбачає набуття та узагальнення здобувачами теоретичних знань зі специфіки виконавської піаністичної діяльності з метою їх подальшого застосування у практичній виконавській творчості майбутніх піаністів-солістів, концертмейстерів, учасників камерних ансамблів, тощо, а також у педагогічній діяльності.

Обсяг дисципліни складає 6 кредитів ЄКТС / 180 год., з них аудиторних – 60 годин, самостійна робота – 120 год. Форма навчання денна, передбачає аудиторні заняття та самостійну роботу здобувачів вищої освіти. Розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять: практичні заняття – 60 год. Підсумковий контроль – залік.

Статус дисципліни – вибіркова.

Метою курсу є підготовка музиканта, який володіє необхідними компетенціями, що дозволяють йому здійснювати професійну виконавську діяльність. Також метою курсу за вибором «Виконавська практика» є теоретична підготовка здобувачів до створення переконливих виконавських концепцій власних концертних програм а також уміння донести їх до слухацької аудиторії.

Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна (відповідно до ОПП «Фортепіано»).

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	ЗК 2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК 3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК 4 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
	ЗК 7 Здатність бути критичним і самокритичним.
	ЗК 8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК 9 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

	ЗК 12 Здатність працювати автономно.
	ЗК 15 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Фахові (спеціальні) компетентності	СК 2 Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.
	СК 3 Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
	СК 6 Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
	СК 11 Здатність оперувати професійною термінологією.
	СК 12 Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
	СК 13 Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

Програмні результати навчання

Програмні результати навчання	РН 5 Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
	РН 8 Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
	РН 12 Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
	РН 15 Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

Критерії оцінювання результатів навчання за 100 бальною шкалою

Рівні навчальних досягнень	ECTS	Оцінка навчальних досягнень за національною шкалою та критерії оцінювання	
1. Початковий 0-34 балів	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач не виконав (не відповів) основні завдання із самостійної роботи. Не володіє в повному обсязі музичним та теоретичним матеріалом курсу. Не орієнтується в основних принципах організації та провадження концертно-виконавської діяльності.
35-59 балів	Fx	не зараховано з можливістю повторного складання	Здобувач не виконав (не відповів) в повному обсязі основні завдання із практичної та самостійної роботи. Майже не орієнтується в специфіці провадження концертно-виконавської діяльності, має фрагментарні знання з практичного та теоретичного матеріалу курсу.

2. Середній 60-63 балів	E	задовільно	Здобувач виконав (відповів) деякі основні завдання із практичної та самостійної роботи, але продемонстрував знання на низькому рівні. Невпевнено орієнтується в специфіці провадження концертно-виконавської діяльності, має дуже слабкі знання з практичного та теоретичного матеріалу курсу, що свідчить про обмеженість його загальнокультурного рівня.
64-73 балів	D		Здобувач виконав (відповів) основні завдання із практичної та самостійної роботи, що частково відповідає програмним вимогам. Орієнтується в основних принципах провадження концертно-виконавської діяльності, проте має непевнені знання з практичного та теоретичного матеріалу курсу, що свідчить про його посередній загальнокультурний рівень.
3. Достатній 74-81 балів	C	добре	Здобувач виконав (відповів) основні завдання із практичної та самостійної роботи, що в достатній мірі відповідає програмним вимогам. Має достатні знання з особливостей провадження концертно-виконавської діяльності а також практичної і теоретичної складових курсу, що свідчить про його середній загальнокультурний рівень.
82-89 балів	B		Здобувач добре виконав (відповів) основні завдання із практичної та самостійної роботи, які відповідають програмним вимогам. Виявив в цілому добрі навички орієнтації у специфіці провадження концертно-виконавської діяльності. Демонструє здатність до систематизації та узагальнення набутих знань та навичок, може самостійно виправляти допущені помилки, має впевнені знання з практичного та теоретичного матеріалу курсу, що свідчить про його добрий загальнокультурний рівень.
4. Високий 90 – 100 балів	A	відмінно	Здобувач бездоганно виконав (відповів) основні завдання із практичної та самостійної роботи, які у повній мірі відповідають програмним вимогам. Виявив бездоганне розуміння принципів та специфіки провадження концертно-виконавської діяльності. Здатний систематизувати та застосовувати набуті знання у практичній діяльності, вільно орієнтується в практичному та теоретичному матеріалі курсу, що свідчить про його високий загальнокультурний рівень.

2. Програма навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна складається з 3 розділів, які містять 16 тем, які пов'язані між собою змістовними складовими

Розділ 1. Аналітична робота з концертною практикою містить 9 тем: аналіз сценічної поведінки відомих виконавців; аналіз концертного репертуару; аналіз структури концертної програми; дослідження ролі ведучого концерту; етапи роботи над музичним твором (сольним та ансамблевим); специфіка виконавської роботи над п'єсами та циклами мініатюр (сольними та ансамблевими); специфіка виконавської роботи над творами великої форми (сольними та ансамблевими); інтерпретаційний аналіз музичного твору; дослідження стилю твору.

Розділ 2. Індивідуальна виконавська практика містить 4 теми: онлайн-виконання фрагментів репертуару; робота над окремими етапами твору; «майстер-клас» здобувача; аналіз здобувачем освіти власного виконання.

Розділ 3. Сценічна культура та творча презентація містить 3 теми: онлайн-тренінг сценічної поведінки; підготовка до концертного виступу; кросдисциплінарний проєкт до власної виконавської програми.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	с	ін д.	с.р.		л	п	с	ін д.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Удосконалення піаністичних творчо-виконавських навичок												
Тема 1. Аналіз сценічної поведінки відомих виконавців	16		6			10						
Тема 2. Аналіз концертного репертуару	11		6			5						
Тема 3. Аналіз структури концертної програми	11		6			5						
Тема 4 Дослідження ролі ведучого концерту	14		4			10						

Тема 5. Етапи роботи над музичним твором (сольним та ансамблевим)	9		2			7						
Тема 6. Специфіка виконавської роботи над п'єсами та циклами мініатюр (сольними та ансамблевими)	5		1			4						
Тема 7. Специфіка виконавської роботи над творами великої форми (сольними та ансамблевими)	3		1			2						
Тема 8. Інтерпретаційний аналіз музичного твору	7		3			4						
Тема 9. Дослідження стилю твору	8		5			3						
Разом за розділом 1	84		34			50						
Розділ 2.												
Тема 10 Онлайн-виконання фрагментів репертуару	15		5			10						
Тема 11. Робота над окремими етапами твору	14		4			10						
Тема 12. «Майстер-клас» здобувача	14		4			10						
Тема 13. Аналіз здобувачем освіти власного виконання	14		4			10						
Разом за розділом 2	57		17			40						
Розділ 3.												
Тема 14. Онлайн-тренінг сценічної поведінки	12		2			10						
Тема 15. Підготовка до концертного виступу	14		4			10						
Тема 16.	13		3			10						

Кросдисциплінарний проект до власної виконавської програми											
Разом за розділом 3	39		9			30					
Усього годин	180		60			120					

Теми практичних занять

Розділ 1 Аналітична робота з концертною практикою

Тема 1. Аналіз сценічної поведінки відомих виконавців

Перегляд онлайн-концертів; розбір поз за інструментом, жестикуляції, міміки, поведінки між виконанням різних творів; визначення сильних і слабких сторін виконання; здійснення порівняльного аналізу виконання двох піаністів-інтерпретаторів; аналіз виконавської поведінки у різних жанрах; аналіз якісного та неякісного концертного виконання; порівняльний аналіз сценічної поведінки західних та вітчизняних виконавців.

Тема 2. Аналіз концертного репертуару

Визначення стилів, епох, композиторів, пропорцій жанрів у концертному репертуарі відомих виконавців; виявлення їх «візитівкових» творів; аналіз динаміки репертуару протягом кар'єри піаніста-інтерпретатора; аналіз сучасних трендів у виконавських програмах; визначення специфіки вибору репертуару; порівняння репертуарів у західних та вітчизняних виконавців.

Тема 3. Аналіз структури концертної програми

Розбір елементів програми: послідовність номерів, особливості розміщення блоків концертної програми, контрастність музичних номерів; баланс жанрів; визначення драматургії концерту; створення власної програми 40–60 хв; порівняння концертних програм західних та вітчизняних виконавців; освоєння базових навичок складання репертуару концертного виступу.

Тема 4. Дослідження ролі ведучого концерту

Аналіз текстового супроводу ведучих концерту (стиль, довжина, тон); визначення ролі літературного слова; порівняння ролі ведучого у західних та вітчизняних концертах; створення власного авторського коментаря до твору.

Тема 5. Етапи роботи над музичним твором (сольним та ансамблевим)

Визначення основних етапів опанування нотного тексту та художнього змісту фортепіанного музичного твору. Поетапний аналіз-розбір фортепіанного твору на вибір здобувача.

Тема 6. Специфіка виконавської роботи над п'єсами та циклами мініатюр (сольними та ансамблевими)

Виявлення особливостей виконавської роботи піаніста над п'єсами та циклами мініатюр. Виконавський аналіз творів, написаних у цих формах.

Формування навички усного коментування здобувачем основних елементів роботи над твором.

Тема 7. Специфіка виконавської роботи над творами великої форми (сольними та ансамблевими)

Особливості роботи піаніста над творами великої форми. Виконавський аналіз обраних здобувачами творів крупної форми із наданням усних коментарів здобувачем.

Тема 8. Інтерпретаційний аналіз музичного твору

Вивчення специфіки взаємодії виконавця із композиторським нотним текстом; музичний твір у контексті інтонаційної та звукообразної парадигм; роль індивідуального виконавського стилю у процесі створення інтерпретаційної версії музичного твору; коментар до власного виконання чи порівняння із записами.

Тема 9. Дослідження стилю твору

Пошук історичних матеріалів, що розкривають музичний образ, пояснення власних інтерпретаційних рішень; порівняння інтерпретацій обраних творів у різних виконавців; специфіка втілення виконавської драматургії музичного твору.

Розділ 2 Індивідуальна виконавська практика

Тема 10. Онлайн-виконання фрагментів репертуару

Виконання під час заняття фрагменту твору із власного репертуару; робота над інтонацією, ритмом, динамікою; спільний аналіз; робота над виконавськими особливостями з використанням дрібної та крупної техніки гри в інструктивних та художніх музичних творах.

Тема 11. Робота над окремими етапами твору

Опрацювання динаміки, фразування, артикуляції з демонстрацією прогресу; оволодіння методикою роботи над художньою та технічною сторонами виконання.

Тема 12. «Майстер-клас» здобувача

Самопрезентація твору, власної інтерпретації, аргументація художніх рішень.

Тема 13. Аналіз здобувачем освіти власного виконання

Самостійний та колективний розбір виконавської інтерпретації та художніх рішень; робота над помилками.

Розділ 3. Сценічна культура та творча презентація

Тема 14. Онлайн- тренінг сценічної поведінки

Практика основних елементів сценічної поведінки: виходу на «сцену», поклону, невербальних жестів; відпрацювання сценічного образу.

Тема 15. Підготовка до концертного виступу

Ознайомлення та практичне застосування виконавських та психологічних принципів передконцертної підготовки піаніста.

Тема 16. Кросдисциплінарний проєкт до власної виконавської програми

Підбір та виконання музичного супроводу до відео, картини або поетичного тексту, що відповідає загальній художній концепції; опанування навичок інтеграції різних видів мистецтв.

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість балів, які може отримати здобувач
1.	—	

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз сценічної поведінки відомих виконавців	10
2	Аналіз концертного репертуару	5
3	Аналіз структури концертної програми	5
4	Дослідження ролі ведучого концерту	10
5	Етапи роботи над музичним твором (сольним та ансамблевим)	7
6	Специфіка виконавської роботи над п'єсами та циклами мініатюр (сольними та ансамблевими)	4
7	Специфіка виконавської роботи над творами великої форми (сольними та ансамблевими)	2
8	Інтерпретаційний аналіз музичного твору	4
9	Дослідження стилю твору	3
10	Онлайн-виконання фрагментів репертуару	10
11	Робота над окремими етапами твору	10
12	«Майстер-клас» здобувача	10
13	Аналіз здобувачем освіти власного виконання	10
14	Онлайн- тренінг сценічної поведінки	10
15	Підготовка до концертного виступу	10
16	Кросдисциплінарний проєкт до власної виконавської програми	10
	Разом	120

6. Методи навчання.

Форми поточного та підсумкового контролю

У процесі роботи над матеріалом курсу під час аудиторних занять застосовуються:

- пояснювально-ілюстративний метод – викладач пояснює основи теорії та практики виконавської діяльності піаніста;
- репродуктивний метод – відтворення здобувачем того, що пояснив та показав викладач (сприяє формуванню знань, навичок і вмінь, формує основні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення);
- метод проблемного викладу – викладач не тільки формулює теоретичну або практичну проблему, а й пропонує спосіб її подолання з допомогою порівняння різних підходів і точок зору;
- частково-пошуковий – активний пошук рішення практичних задач на основі загальноприйнятих методичних принципів;
- словесний метод – слово (розповідь, бесіда);
- практичні методи: здобувачі одержують знання й уміння, виконуючи практичні завдання;
- наочні методи: джерелом знань є наочні приклади (ілюстрування, показ викладача).
- ділова гра (один зі здобувачів вищої освіти виконує роль викладача) як метод активного навчання сприяє активізації мислення, підвищенню самостійності, наближенню навчання до професійної діяльності.

Форми контролю

№ з/п	Вид контролю	Методи контролю
1.	Поточний	Виконання практичних завдань
2.	Самостійна робота	Перевірка самостійної роботи здобувачів
3.	Підсумковий контроль	Залік – демонстрація індивідуального практичного завдання (усно).

Поточний контроль.

Оцінка поточного контролю складається із оцінок, які здобувач отримує за кожен тему. Наприкінці семестру оцінки складаються і отримана сума поділяється на кількість тем. Отримана середня кількість балів стає підсумковою оцінкою за семестр (розділ).

Підсумковий контроль.

Усне опитування; надання розгорнутих відповідей за вивченими темами; виконання практичних завдань, зокрема контрольне виконання твору з

оцінюванням рівня художньої інтерпретації твору та ступінь залучення основ сценічної поведінки.

Під час заліку здобувач має право і можливість покращити результати відповідей за вивчені теми, заявлені в переліку тем і практичних завдань до підсумкового контролю з курсу.

Відпрацювання пропущених занять. Здобувач освіти може ліквідувати академічну заборгованість на атестаційному / заліковому тижні (виключно до взаємоузгодженого розкладу). У випадку невиконання здобувачем усіх передбачених робочою програмою форм поточного контролю він не допускається до заліку.

Перерахування результатів вивчення навчальної дисципліни. За рішенням кафедри здобувачам, які брали участь в позанавчальній науковій діяльності або виконували узгоджені з лектором індивідуальні форми роботи, присуджуються додаткові бали, кількість яких залежить від об'єму виконаної роботи на значимості досягнутих результатів.

Критерії поточного та підсумкового контролю. Підсумкове оцінювання відбувається за наступними критеріями:

- якість виконання завдань самостійної роботи здобувачів;
- широта ознайомлення з рекомендованою літературою;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу з кожної теми дисципліни;
- розуміння та рівень засвоєння питань (проблем), що вивчаються.

7. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Поточна успішність																Залік	Усього
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	20-40	34-100
3	4	3	3	3	3	3	4	3	5	4	5	4	4	4	5		

Розподіл балів за формою контролю.

- виконання практичного завдання – 3-5 бали; 16 практичних завдань – до 60 балів;
- усне опитування – 1-2 бали;

Можлива кількість набраних балів:

- Участь у роботі під час аудиторних занять – до 60 балів.
- Відповідь на заліку – до 40 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 — 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Навчально-методичне забезпечення

Пакет навчально-методичного забезпечення:

- ОПП «Фортепіано»;
- робоча програма з курсу КЗВ: «Виконавська практика»;
- навчальний контент;
- практичні завдання для самостійної роботи;
- матеріали для поточного та підсумкового контролю;
- нотні матеріали;
- аудіо- та відеозаписи.

9. Рекомендована література

Обов'язкова

1. Дмитрієва О. Концертно-виконавська діяльність піаніста в час війни: культурологічний вимір. *Молодь і ринок*. Вип. № 5-6/237-238, 2025. С. 99-104.
2. Єрґієва К. Фортепіанна гра як жанрово-комунікативний інтерпретативно-стильовий феномен. : дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Одеса, 2019. 245 с.
3. Загальні методичні положення щодо самостійної роботи над удосконаленням фортепіанної техніки: Метод рекомендації для студентів ХДАК / Уклад. А. Ю. Рум'янцева. Харків : ХДАК, 2002. 14 с.
4. Ї. Я. Виконавська стабільність піаніста та специфіка її формування у процесі підготовки до концертно-сценічної діяльності. *Часопис Національної музичної академії України ім.П.І.Чайковського*, (3-4(56-57), 2022, С. 169–182. [https://doi.org/10.31318/2414-052X.3-4\(56-57\).2022.278237](https://doi.org/10.31318/2414-052X.3-4(56-57).2022.278237)
5. Касьяненко Л. О. Робота піаніста над фактурою (друге доповнене видання). ПНПУ ім. К. Д. Ушинського Одеса, 2019. 217 с.
6. Катрич О. Індивідуальний стиль музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти) : Автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 17.00.03. Київ, 2000. 17 с.
7. Коханик, І. (2001). Інтертекстуальність та проблема стильової єдності музичного твору. *Текст музичного твору: практика і теорія*. Київське музикознавство, 7, 90–95.
8. Кріпак О. Робота над фактурою фортепіанних творів Ф. Шопена: аналітико-виконавські аспекти. *Культура України*. 2020, Вип. 70. С. 180-190.
9. Ма Лінь. Психологофізіологічні детермінанти формування та прояву індивідуального виконавського стилю піаніста. *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. Київ : Видавництво НМАУ імені П. І. Чайковського, 2023. Т. 2. Вип. 59. С. 99–115. DOI: 10.31318/2414052X.2(59).2023.295422
10. Москаленко В. Г. Про індивідуально-стильові засади музичного авторства. *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. Вип. 123, 2018. С. 7–16.
11. Нагай Б. Сутність художнього образу в музичному мистецтві.

Актуальні питання гуманітарних наук, 2017, Вип. 17. С. 93–100.

12. Наконечна О. Образ створений, образ втілений, образ сприйнятий. *Аркадія: мистецтвознавчий та культурологічний журнал*, 2008, Вип. 3 (21). С. 6–8.

13. Романенко А. Р., Макарова Н. В. Культура самокорекції сценічного стресу (на основі науково-методичного проекту «Практичний експериментаріум “PSY & ART”») // *Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Філософія, культурологія, соціологія : зб. наук. праць. Маріуполь : Маріупольський державний університет, 2021. Вип. 22. С. 96–105. ISSN 2518-1343 (Online), ISSN 2226-2849 (Print).*

14. Рябуха Н. О. Звуковий образ світу: онто-сонологічне дослідження фортепіанного мистецтва ХХ - початку ХХІ ст. : монографія. Харків : Бровін О. В., 2016. 334 с.

15. Чжан, Сянюн. Виконавська майстерність піаністів у контексті психофізіологічного аналізу : дис. на здобуття наук. ступеня доктора філософії : 025 «Музичне мистецтво» / Сянюн Чжан ; МОН України, Сумський держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка ; [наук. керівник О. А. Устименко-Косоріч]. – Суми, 2021. – 175 с. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/15944>

Допоміжна

1. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти: навч.- метод, посібник. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2011. 640 с.

2. Рум'янцева А. Ю. Піаністична культура як системне явище. *Культура України*. 2012. Вип. 36. С. 224–232.

3. Гарець А. Асинхронія як складовий компонент засобів виразності піаніста. *Слобожанські мистецькі студії*. 2025, випуск 2 (08), С. 15-20.

4. Clarke E., Baker-Short C. The Imitation of Perceived Rubato: A Preliminary Study. *Psychology of Music. Society for Education, Music, and Psychology Research*, 1987. Volume 15, Issue 1. P. 58–75. DOI: <https://doi.org/10.1177/0305735687151005>

5. Drake C., Palmer C. Accent Structures in Music Performance. *Music Perception*. University of California Press, 1993. Volume 10, Issue 3. P. 343–378. DOI: <https://doi.org/10.2307/40285574>

6. Goebel W. Melody lead in piano performance: Expressive device or artifact? *Journal of the Acoustical Society of America*. AIP Publishing, 2001. Vol. 110 (1). P. 563–572.

7. Куришев Є.В. Виконавська практика як форма професійної підготовки вчителя музики : навч. посібник. Київ : КДПІ. 76 с.

додаток 1

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОЇ ФОРМИ КОНТРОЛЮ

1. Надати коротку характеристику поетапної роботи піаніста над сольними фортепіанними мініатюрами та провести виконавський аналіз фортепіанної мініатюри одного із запропонованих авторів: Ф. Шопен, Р. Шуман, М. Лисенко, Ф. Мендельсон, Ф. Шуберт, М. Скорик, В. Сильвестров та ін.
2. Охарактеризувати принципи роботи піаніста над різними видами фортепіанної техніки та продемонструвати приклади такої роботи на основі фрагменту музичного твору із власного виконавського репертуару.
3. Визначити особливості побудови виконавської драматургії Балади № 2 Ф. Шопена на основі порівняльного аналізу двох її інтерпретаційних версій, створених відомими піаністами минулого та сучасності.
4. Назвати основні принципи розкриття виконавцем інтерпретаційного задуму твору. Здійснити ретельний виконавський аналіз фортепіанного твору (на власний вибір), враховуючи такі аспекти, як: історія створення, особливості побудови музичної форми, наявність або відсутність програмності, редакторські версії твору.
5. Назвати основні принципи формування виконавської концепції концертної програми. Навести приклади різних концепцій концертної програми на основі аналізу концертного виступу відомих піаністів минулого та сучасності.
6. Назвати принципи роботи піаніста над ансамблевими п'єсами. Здійснити виконавський аналіз однієї сонати для скрипки та фортепіано (Р. Шумана, В. Моцарта, Е. Гріга, К. Дебюссі на вибір) звертаючи увагу на особливості виконавської взаємодії піаніста в ансамблі, можливі художні та виконавсько-технічні проблеми та надати варіанти їх подолання.
7. Охарактеризувати методики подолання передконцертного сценічного хвилювання. На основі двох різнохарактерних творів проілюструвати методи та способи роботи піаніста під час підготовки до концертного виступу.

НАВЧАЛЬНЕ ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ

КЗВ: «ВИКОНАВСЬКА ПРАКТИКА»

програма навчальної дисципліни
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма – «Фортепіано»

Укладачі:

Степанова Олеся Юріївна

кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри фортепіано ХДАК

Ніколенко Роксана Вікторівна

доктор філософії (музичне мистецтво), старший викладач
кафедри фортепіано ХДАК

Видається в авторській редакції

Комп'ютера верстка та набір

Ніколенко Р. В.

Адреса видавця:
ХДАК, Україна, 61057, м. Харків, Бурсацький узвіз, 4
тел. (057)731-13-85. e-mail: nmr-academy@xdak.ukr.education